دبدعاتونه کرکه وکه

مؤلف: سماحة الشيخ

عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

زبارن: قاضي محمد شعيب (صافي)

Kingdom of Saudi Arabia

The Cooperative Office For Call And Guidance To Communities at Um Al-Hammam

Under the Supervision of the ministry of Islamic Affairs Endowment Guidance & Propagation

Tel. 4826466 / 4884496 Fax 4827489 - P.O. Box 31021 Riyadh 11497

Pustu

29

ⓒ المكتب التعاوني للدعوة والإرشاد بحائل ، ١٤١٨هـ

فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر

ابن باز ، عبد العزيز بن عبدالله

التحذير من البدع .ـ حائل .

٦٤ ص ؛ ١٢ × ١٧ سم

ردمك : ٨ - ١ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

(النص بلغة البشتو)

١- البدع في الاسلام　　　أ- العنوان

ديوي ٢١٢،٣　　　١٨ / ١٨٦٨

رقم الايداع ١٨٦٨ / ١٨

ردمك : ٨ - ١ - ٩١٨٧ - ٩٩٦٠

Download From; Aghalibrary.com

فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖ اَنْ تُصِيْبَهُمْ
فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ -

(قرآن کریم)

التحذير من البدع

دبدعاتو نه کرکه وکه

مؤلف : سماحة الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

ژباړن : قاضی محمدشعیب (صافی)

Download From; Aghalibrary.com

دکتاب نوم : دبدعاتونه کرکه وکه

دبحث موضوع : دمیلاد النبی(ص)، معراج دشپی او د شعبان دپنځلسمی شپی دمجلسونو جوړولو شرعی حیثیت

مؤلف : سماحة الشیخ عبدالعزیز بن عبدالله بن باز

ژباړن : قاضی محمدشعیب (صافی)

ناشر : مکتبة الامام محمد بن اسماعیل البخاری

د چاپ نیټه : ١٤١٤هـ ق

د لومړی چاپ شمیر : ١٠٠٠ ټوکه

د دوه یم چاپ شمیر : ١٠٠٠ ټوکه

Download From; Aghalibrary.com

د دوه یم چاپ مقدمه

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمده ونصلی علی رسوله الکریم و بعد :

دا خبره هر چا ته په ډاګه ده چې د دعوت إلى الله مسئله لکه څنګه چې منحصره د کوم هیواد ، سمت، نژاد ، قوم، ډلی او فرد پوری نه ده دغه راز په خپله دعوت إلى الحق هم د کومو خاصو وسائلو او طریقو پوری اختصاص نه لری بلکښی متعددی لاری چاری وجود لری چې د امر بالمعروف او نهی عن المنکر او یا په بل عبارت د اسلامی دعوت د عمومیت او پراختیا میندلو په برخه کښی کمك او مرسته کوی .

د دی جملی نه د لیکوالانو سره د کتابونو د چاپ په قسمت کښی تعاون او د کتابونو ، رسائلو او نورو نشراتی موادو مجانا او وړیا توزیع کول. او دغه ډول د عامو مسلمانانو د مطالعی او اګاهی په خاطر د کتابخانو جوړول او د مطالعی او لیکنی لپاره زمینه برابرول د یادونی اوړام وړ ټکی دی .

د مشهور محدث محمد بن اسماعیل بخاری (رح) په نوم

کتابخانه یا کتاب تون چی اوس الحمد لله دعامو مراجعینو پر مخ خلاصه او پرانستی ده د دعوت په دغه ساحه کښی یو مثبت او اغیزمن ګام اخستل بلل کیدای شی .

د دغه رسالی د دوه یم ځل لپاره چاپ او په لږ وخت کښی د لومړی ځل یو زر چاپ شویو ټوکونو تمامیدل او ورسره د علاقه مندانو لخوا شوق او علاقه درلودل په حقیقت کښی له یو پلوه ددی خبری د ژوت والی او ثبوت نښانه ده چی خلك اوس په غوڅ اکثریت سره په ګردو چارو کښی د عمل کولو لپاره د مسنونه طریقو د لټولو او پیژندلو په باره کښی زیاته مینه او دلچسپی لری او دهری هغه وسیلی په لاس ته راوړلو کښی چی د هغی په ذریعه سره د اسلام واقعی روح او حقیقت درك کیږی یو د بل نه سبقت او وړانه والی کوی، او د بل پلوه د حق پرستو علماؤ په ضد د مبتدعینو ملایانو او د هغوی د پلویانو د ناوړه تبلیغاتو د بی اثره پاتی کیدو په باب یو ستر دلیل دی .

د کتاب د دوه یم ځل چاپ په وخت مونږ ته دا فرصت په لاس راغلی چی د پښتو هغه شمیرتوری کوم چی په لومړی چاپ کښی د قلمی اصلاح نخخه پاتی شوی وه اصلاح او درست

شـول، او همـدارنگه ځنی اياتونه چی حـرکـات وربانـدی نه ؤ لیکل شوی او د عامو وګړو لپاره وربانـدی تلفظ کـول سخت او مـشکل ؤ په هغـو بانـدی حرکـات ولیـکل شـول او اوس د هر چا لپاره په اسانه سره د استفادی وړ وګرځیدل.

الله پاك دی مونږ ته په شریعت باندی د عـمل کـولو توفـیق راکړی او زمونږ ټول نیك اعمال دی زمونږ لپاره د نجات ذریعه او وسیله وګرځوی .

وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد وآله واصحابه اجمعین.

محمد شعیب "صافی" - کنـړ - افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

سریزه

ځنی خلك په دی عقیده دی چی دین دهر سړی دخپل فکر او خوښی شی دی او هر چاچی کومه طریقه دعبادت لپاره غوره کړه او په هغی سره یی عمل تر سره که، دده دنجات او سعادت وسیله ګرځی؛ اما حقیقت دا دی چی ددنیا او آخرت کامیابی یواځی درسول الله صلی الله علیه وسلم په مبارکو سنتو او طریقو کښی ده او له دینه پرته نوری ټولی لاری چاری په هر نوم او دستور سره چی او نومولی شی تلل وریاندی انسان دتاوان، هلاکت، او تباهی کندی ته غورځوی، ځکه الله پاك ددغه امت دهدایت اولارښونی لپاره رسول الله صلی الله علیه وسلم رالیږلی دی او د دین په ټولو امورو کښی یی پر اسلامی امت باندی دهغه پیروی او متابعت فرض او لازمی ګرځولی دی، او درسول الله صلی الله علیه وسلم پریکړوته غاړه ایښودل او په طریقو او سنتو باندی یی ورله تلل او خوښی څرګندول دایمان لپاره اساس او بنسټ ټاکلی دی، الهی فرمان په دی برخه کښی داسی هدایت ورکړی دی.

فَلَا وَرَبِّكَ لَايُؤْمِنُونَ حَتّٰى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ

لَایَجِدُوا فِیْ اَنْفُسِهِمْ حَرَجاً مِمَّا قَضَیْتَ وَیُسَلِّمُوْا تَسْلِیْماً ط

او دغه راز الله(ج) د رسول الله صلی الله علیه وسلم داوامرو او احکامو څخه مخالفت دهلاکت او عذاب باعث خودلی دی او دغه لوی خطرته یی مسلمانان په خپل مبارک قول سره داسی متوجه کړی دی: فَلْیَحْذَرِ الَّذِیْنَ یُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖ اَنْ تُصِیْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ یُصِیْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ.

که دخدای تعالی د رضا او خوشحالی په لټولو کښی په انصاف سره دقران کریم نصوصو او درسول الله صلی الله علیه وسلم مبارکو احادیثو ته نظرواچول شی حتما سړی دی نتیجی ته رسیږی چی ددنیا اوآخرت کامیابی او دالله تعالی رضا او خوشحالی صرف درسول کریم صلی الله علیه وسلم په تابعداری سره ترلاسه کیدای شی، ځکه چی قرآن کریم فرمایی: قُلْ اِنْ کُنْتُمْ تُحِبُّوْنَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُوْنِیْ یُحْبِبْکُمُ اللّٰهُ د رسول الله صلی الله علیه وسلم پیروی دانه ده چی سړی فقط یو څو اوامر عملی کړی او دیو څو مناهیو څخه ځان وساتی، بلکښی درسول کریم صلی الله علیه وسلم پیروی عبارت له دینه ده چی مسلمان په بشپړه توګه خپل ټول کړه وړه دنیوی وی او که اخروی وی، د راحت په حالت کښی وی او که دتکلیف په وخت کښی وی

دخوشحالی په صورت کښی وی او که دغم په مهال کښی وی، په عباداتو کښی وی او که په معاملاتو کښی وی لنده داچی په هرڅه کښی او هر وخت کښی یی د رسول الله صلی الله علیه وسلم په طریقو باندی درست عیار او عملی کړی او په هیڅ شی کښی دپیغمبر علیه السلام داحکامو او سنتو مخالفت ته زړه ښه نه کړی.

د اسلام دسپیڅلی دین لوی خصوصیت او امتیاز دا دی چی په دغه دین کښی صرف دالله جل جلاله قول او درسول اکرم صلی الله علیه وسلم ارشادات، هدایات او سنت د دلائلو په برخه کښی مدار داعتبار دی او دبل هرچا قول او فعل ولوکه دا ډیرغټ شخص ته منسوب هم وی، خوکله چی دالله او دالله درسول داحکامو مخالف وی داعتبار وړنه دی همدا وجه ده چی علماء وایی: هرڅوک چی درسول الله صلی الله علیه وسلم دحکم خلاف کوم عمل وکړی اویا کومه طریقه ایجاد کړی اګر چی ددین په نیت سره وی خوبیاهم کونکی یی ګناه ګار او عمل یی کوته او مردود دی لکه چی پیغمبر علیه السلام فرمائی:

(مَنْ اَحْدَثَ فِی اَمْرِنَا هذاَ مَالَیْسَ مِنْهُ فَهُوَرَدٌّ) ۔

په دین کښی بدعت ددغه ډول اعمالو دجملی څخه شمیرل

کیږی او دا داسی عمل دی چی فاعل او کونکی یی ددین په صبغه او جامه کښی په دی عقیده باندی تر سره کوی چی گواکی دا ددین جزء او نیك کار دی، حال داچی دا ددین جزنه بلکښی په اسلام کښی نوی راپیدا شوی عمل یی چی په شرع شریف کښی دهغی لپاره کوم اساس او بنیاد نه شی پیدا کولی، نه په قرآن مجید کښی دهغی په باب کوم اصل مندلی شی او نه ورله په احادیثو کښی دمشروعیت دلیل ښودلی شی، اونه په خیرالقرون کښی ددغه عمل دانجامولو په برخه کښی دچاقول او فعل دسند په توگه وړاندی کولی شی.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په یو مبارك حدیث کښی هرنوی پیدا شوی عمل په دین کښی بدعت بللی دی او هر بدعت ته یی گمراهی ویلی ده او دهری گمراهی انجام یی جهنم ښودلی دی، (کل محدثة بدعة وکل بدعة ضلالة وکل ضلالة فی النار) الحدیث.

شیخ عبدالعزیز عبدالله بن باز دسعودی عربستان دافتاء دعوت او ارشاد رئیس په اوسنی عصر کښی واقعا یو داسی شخصیت دی چی داسلامی امت دعقائد و او اعمالو د اصلاح په برخه کښی د دعوت او تبلیغ وظیفی ته په خاص اهمیت

قائل دی او په دغه ساحه کښی داسبابو او وسائلو په عمومیت او پراختیا کښی په اخلاص او صداقت سره هڅه او کوښښ کوی، ترڅو مسلمانان دشرك، بدعت او رسوماتو په ناوړه عواقبو باندی خبر شی چی بیا دقرآن کریم او احادیثو په رڼا کښی دشرکی عقیدی، او مزخرفو خودساخته اعمالو ځخه ځانونه وساتی.

دشیخ ابن باز یوه رساله د (التحذیر من البدع) په نوم چاپ شوی ده، په دغه رساله کښی نوموری دمیلاد النبی صلی الله علیه وسلم په نوم مروجه محفلونه او مجالس جوړول او اهتمام دغه راز د رجب دمیاشتی په آخره کښی دمعراج دشپی په نوم دیوی شپی لمانځل، او همدارنګه دبرات یعنی دشعبان دپنځلسمی شپی خاص ډول اهتمام او درناوی او دغه شپه دیوځانګړی قسم عبادت لپاره اختصاصول ناروا او بدعت ګڼلی دی او دقرآن کریم او نبوی سننو په استنادیی ددغو محدثو عملونو بطلان او عدم مشروعیت په ډیره معقوله او مدلله توګه سره ثابت کړی دی.

دغه بدعت (دمیلات مروجه محفل) د (۷) اوومی پیری په لومړۍ لسیزه کښی لکه چی ابن خلکان لیکلی دی په (٦٠٤)هقا

کال کښې د مظفرالدین کوکری بن اربل په نوم دیو مسرف پاچا لخوا چې د دین څخه ناخبره ؤ او یو دنیا پرست ناکاره عالم یې ملګرتیا کوله، دموصل په ښار کښې کیښودل شو، او کوم عالم چې ددغه بدعت دایجاد په برخه کښې یې پاچاته دجواز مشوره ورکړې وه دهغه په باب ذهبي په دول الاسلام کسی لیکلی دی چې دهغه نوم عمر بن وحید ابوالخطاب متوفی ۶۳۳ھ ق ؤ.

حافظ ابن حجرعسقلاني دلسان الميزان په ٤ ټوک ۲۹۶ مخ کښې ددغه مزخرف عالم په باره کښې داسې لیکلی دی:

ده به ددین دائمه وو او اسلافوپه شان کښې ډیره زیاته بې ادبي او ګستاخي کوله، دګنده او قبیحې ژبې څښتن ؤ، نهایت زیات احمق او مغرور ؤو، او ددین په امور کښې ډیر بې پروا او سست ؤ،علماؤ ویلی دی چې دپاچا مطلب ددغه بدعت په رواجولو کښې ځان ته دعوامو پام را اړول او دخپلې واکمنی استحکام ؤ، او همدغه وجه وه چې کال په کال به یې ددغه محفل دمراسمو په تر سره کولو باندې دلکونو رپو مصارف کوله.

علامه ذهبي د دول الاسلام په ۲ ټوک ۱۰۳ مخ کښې په

دی هکله داسی لیکلی دی (وکان ینفق کل سنة علی مولد النبی صلی اللّه علیه وسلم نحو ثلاث مائة الف) یعنی هرکال به یی د رسول اللّه صلی اللّه علیه وسلم دمیلاد دلمانځنی په مناسبت جوړ شوی محفل باندی تقریبا دری لکه روپی مصرف کولو. اما روسته بیا په نورو سیمو کسی هم دبدعت پسنده اشخاصو له خوا دغه محدث عمل ته هوا ورکړل شوه او عمومیت یی ومنده، ولی دهند په نیمه وچه کښی چی سړی په دی وروستیو پیړیو کښی دهندوستان او ورسره په ګاونډکښی دپرتو هیوادونو پخوانی او وسنی تاریخ ددین په لحاظ سره مطالعه کوی نو وینی چی ددغه بدعت او په عامه سطحه دنورو بدعاتو په رواجولو کښی خودغرضه حاکمانو او علماء سوء په ګډه سره رول لوبولی دی او لا کله چی واکمنی طبقی دغه ناکاره علماء دخپلو ګټو دساتلو په خاطر په ځنګ کښی نیولی دی نو دغه مزخرفه او ماده پرست علماء بیا دهغوی دنفوذ نه په استفادی کولو سره دبدعاتو او رسوماتو په ترویج اوعمومیت کښی ځانونه بنه ستړی ستومانه کړی دی او بالخصوص شیعه وو او بریلیانو ترتهولونه زیاتی په دغه ناولی دنده کښی غوټی وهلی دی.

ما دغه رساله «التحذیر من البدع» له دی امله په پښتو

ژبه ترجمه کړه چی ددغه لسان ویونکی او لوستونکی له یوخوا د دلائلو په رڼا کښی په دی پوه شی چی داسلام په مکمل کړی شوی دین کښی دغه اعمال چی دبحث موضوع ده او په دی زمانه کښی یی دبل هروخت په نسبت بازار زیات تود دی، کوم شرعی حیثیت نه لری بلکښی د شریعت خلاف نامشروع او محدث عملونه دی او ځان ساتنه ترینه ضروری او لازمی خبره ده، او دبل پلوه دبدعاتو ناوړه اثراتو او عواقبوته هم پام لرونکی اووسی ځکه اکثر خلک دبدعاتو په مهلك جال کی گیردی او په دی گمان چی گنی دآخرت لپاره دثواب ذریعه او نیك کار دی تر آخره پوری پکښی اخته وی او بالآخره عمر یی پای ته ورسیږی اوهمدغسی بی توبی مړشی.(وَهُمْ يَحْسَبُوْنَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُوْنَ صُنْعًا) .

الله پاك دی مونږ ته په سمه لاره دتللو توفیق راکړی، دبدعاتو، خرافاتو، او هرډول باطل او ناروا ؤ څخه مو دی په امان کښی وساتی، وماذلك علی الله بعزیز صلی الله تعلی علی خیر خلقه محمد واله واصحابه اجمعین

قاضی محمد شعیب «صافی»

بسم الله الرحمن الرحيم

لومړی رساله

الحمدلله والصلوة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن اهتدى بهداه اما بعد:

د رسول الله صلى الله عليه وسلم دنيك مرغه ميلاد (زيږيدنی) دلمانځنی په مناسبت دخصوصی غونډو جوړولو او په دغو غونډو کښی دپيغمبر عليه السلام داحترام لپاره په دی عقيده چی دی محفل ته تشريف راوړی، پاڅيدل او قيام او په يوه ځانګړی توګه دسلام ادا کول، او دغه راز پکښی دځنو نورو مراسمو داجرا کولو په هکله دډيرو کسانو لخوا څوڅوواره داپوښتنه وشوه چی دغه عمل دشريعت له مخی څه حکم لری؟

ځواب: د رسول الله صلى الله عليه وسلم دزيږيدنی او يا دبل چا دزيږيدنی د لمانځنی په مناسبت غونډه (دمولود په نوم محفل) جوړول شرعا بالکل جواز نه لری ځکه چی دا عمل[۱]

۱- دبحث موضوع هغه مروجه مجالس او محفلونه دی چی د ربيع الاول دمياشتی په ۱۲ نيټه او يا ددغه ورځی پمناسبت سره په نورو وختو کښی دخاصو مراسمو شرطونو مصارفو او قيوداتو په ترڅ کښی منعقد کيږی. مترجم

بدعت او په دین کښې نوی طریقه ده، او داله دی امله چې دعه عمل نه رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپله کړی دی او نه په خیرالقرون (غوره پیړیو)کښې ـــ

درسول الله صلی الله علیه وسلم راشده حلیفه ګانو او نورو صحاب وو او تابعینو رضوان الله علیهم اجمعین ددغه عمل داهتمام په برخه کښې اقدام کړی دی، او حال دا چې دوی درسول الله صلی الله علیه وسلم په طریقو او سنتو باندې ترټولو خلکو ښخه ښه پوهیدل او له هرچانه دوی دنبی علیه الصلوة والسلام سره زیاته مینه او محبت درلوده او په ټول امت کښې دوی درسول الله صلی الله علیه وسلم دشرع او قانون زیات تابعدار او پیرو وو، درسول الله صلی الله علیه وسلم ارشاد مبارك دی فرمائي: (مَن أَحدَثَ فی أَمرِنَا هذَا مَالَیسَ مِنهُ فَهُوَرَدٌّ)[١] او په بل حدیث کښې نبی علیه السلام فرمایلی دی: (عَلَیکُم بِسُنَّتِی وَسُنَّةِ الخُلَفَاءِ الرَّاشِدِینَ المَهدِیِّینَ مِن بَعدِی تَمَسَّکُوابِهَا وَعَضُّوا عَلَیهَا بِالنَّوَاجِذِ وَاِیَّاکُم وَمُحدَثَاتِ الاُمُورِ فَاِنَّ

١- ځمونږ: د اسلام په دین کښې چې چا داسې نوی کار اضافه کړو چې ددین ښخه نه وی هغه عمل مردود دی دمنلو وړنه دی.

كُلُّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَة)[۱]

په دغو دواړو مبارکو احاديثو کښې دبدعاتو ارتکاب په کلکه سره منع شوی دی او دمبتدعينو دپاره سخته ويره او تحذير بيان شوی دی. الله جل جلاله په خپل مبين کتاب کښې په دی هکله فرمائی: (وَمَا اٰتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا)[۲]

او همدارنګه الله تعالی فرمائی: فَلْيَحْذَرِ الَّذِيْنَ يُخَالِفُوْنَ عَنْ اَمْرِهٖ اَنْ تُصِيْبَهُمْ فِتْنَةٌ اَوْ يُصِيْبَهُمْ عَذَابٌ اَلِيْمٌ[۳].

او بل ځائی فرمايلی دی: (لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِىْ رَسُوْلِ اللّٰهِ

۱- پرتاسی باندی ځما دسنتو او طريقو عملی کول او پابندی لازم ده او له مانه وروسته ځما دهدايت مندوونکو خلفاء دطريقو کلك پابند شی، منګولی ورباندی ولګوی اوعمل پری وکړی او په دين کښې دنوو راپيدا شويو اعمالو څخه ځان وژغوری ځکه په دين کښې دهرنوی عمل انجامول بدعت دی او هر بدعت (بدعت کونکی) ګمراه دی.

۲- سورة حشر :(۷) او هغه څه چی درکړی تاسوته رسول (دالله) نووائی خلی وينسی قبول ئی کړی، او هغه څه چی منع کوی (رسول الله) تاسی له هغه څخه، نو بيرته شی تری (مه ئی غواړی).

۳- سورة النور : (٦٣) پس ودی يريږی هغه کسان چی مخالفت کوی له امره (حکمه) ددغه رسول ځما، له دينه چی ورسيږی دوی ته څه فتنه (آفت په دنيا کښی) يا ورسيږی دويته عذاب دردناك (په آخرت کښې).

أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللّٰهَ وَالْيَوْمَ الْاٰخِرَ وَذَكَرَ اللّٰهَ كَثِيْرًا[١].
همداول الله پاك مهرباني كوي او فرمائي: وَالسّٰبِقُوْنَ الْاَوَّلُوْنَ مِنَ الْمُهٰجِرِيْنَ وَالْاَنْصَارِ وَالَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُمْ بِاِحْسَانٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمْ وَرَضُوْا عَنْهُ وَاَعَدَّ لَهُمْ جَنّٰتٍ تَجْرِيْ تَحْتَهَا الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا اَبَدًا ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ[٢]؟

او همدغه راز الله تعالى فرمايلي دي:
(اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَرَضِيْتُ

١- سورة احزاب : (٢١) خامخا په تحقيق دي تاسي ته (اى ويريدونكيو) په (كارد) رسول الله صلى الله عليه وسلم كښې اقتداء غوره، نيكهٔ ډپاره دهغه چاچې داريږي دالله تعالى اواميد لرى (دملاقات) او ورځې روستنى (قيامت) او ډير يادوى الله تعالى هم په خوله هم په زړه.

٢- سورة التوبة : (١٠٠) او هغه وړاندينى اولنى ايمان لرونكى له مهاجرينو او انصارونه او نور هغه كسان چې ددغه سابقانو متابعت يې كړى دى ددوى په احسان يعنى نيكى سره راضى شوى دى الله تعالى له دوى څخه (دطاعت په قبول سره) او راضى شوى دي دوى له الله تعالى نه (دنعمت په وركړه) او الله تعالى دوى ته جنتونه تيار كړي دي چې ددغه جنتونو يعنى دونو او ماڼيو دلاندى به يې ويالى بهيږى او دوى به په هغو كښې دتل او هميش لپاره اوسيږى دغه (رضاء او جنت) ډير لوى برى دى.

لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا[۱]

په قرآن کریم کښې دغه ډول آیتونه ددې موضوع په ارتباط زښت زیات دي، نو اوس چې دشه ځیل مولود د ثواب په نیت لمانځل کیږي نو دینه خو داسې څرګندیږي چې (العیاذ بالله) الله پاك ددې امت لپاره دین نه ؤ مکمل کړی او رسول الله صلی الله علیه وسلم هم دغه دین څرنګه چې لازم او مناسب ؤ خپل امت ته نه ؤرسولی چې په عمل کښې یې راوستی وای، ترڅو روستنی خلك را پیدا شول او په اسلام کښې یې داسې نوي کارونه یعنې بدعات او خرافات چې شریعت دهغې اجازه نه وه ورکړې راپیدا کړل او دا په دې ګمان چې دا نیك کارونه دي، دین وربانديي کمال ته رسیږي او الله جل جلاله ته دتقرب وسیله ګرځي، حال داچې دابې له شکه ډیر لوی خطرناك خیال دی، او په الله پاك او رسول الله صلی الله علیه وسلم باندې اعتراض او نیوکه ده کوم چې الله جل جلاله او دهغه رسول محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم ترینه منزه

۱- سورت مائده : (۳) نن ورځ مکمل کړو ما تاسې ته دین ستاسې یعنې اصولا او فروعا، او تمام یعنې پوره مې کړو خپل نعمت پرتاسې (ای مؤمنانو!) یعنې ددین په اکمال سره او غوره کړو ماتاسې ته اسلام ددین په لحاظ سره، یعنې په ټولو ادیانو کښې ډیر پاکیزه.

او مبراء دی، څکه الله پاك دخپلو بندګانو لپاره دین پوره کړی دی او نعمت یی وراندی تمام کړی دی.

رسول الله صلی الله علیه وسلم هم په بشپړه توګه سره دین بیان کړی دی او جنت ته دننوتو او دجهنم داور څخه دبچ پاتی کیدوټول طرق اولاری یی خپل امت ته په واضحه توګه ښوولی او په ګوته کړی دی، څکه په صحیح حدیث کښی چی عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما یی روایت کړی دی داسی راغلی دی: عن عبدالله بن عمرو رضی الله عنهما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم مابعث الله من نبی الا کان حقا علیه ان یدل امته علی خیر ما یعلمه لهم وینذرهم شرما یعلمه لهم، رواه مسلم فی صحیحه[1]

او دا ښکاره خبره ده چی زمونږ پیغمبر جناب محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم د ټولو انبیاءُ غوره او آخرنی پیغمبر دی او د تبلیغ او نصیحت په لحاظ د ټولو څخه اوچت او اکمل

١- دعبدالله بن عمرو رضی الله عنهما څخه روایت دی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلی دی: الله پاك په هر نبی باندی دا لازمه کړی ده چی خپل امت ته د نیکو او غوره کارونو تعلیم ورکړی فائدی او ګټی یی ورته وښائی او دبدو(ناوړو) کارونو نه ورته دځان ساتنی په هکله توصیه وکړی او ویی ویره وی، دغه حدیث مسلم شریف پخپل صحیح کښی روایت کړی دی.

دی نو که چیری دمولود د لمانځنی په مناسبت مجلسونه جوړول د الله تعالی د غوره شوی دین یوه برخه وای، حتماً به دا عمل یا رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل ژوند کښی په خپله انجام کړی وای او یابه دده صلی الله علیه وسلم صحابه ؤ رضی الله عنهم ددغه فعل کولو ته اقدام کړی وای خوکله چي په خیر القرون کښی یعنی په غوره شویو پیړیو کښی هم دغه عمل د چا لخوا ترسره شوی نه دی نو ثابته شوه چی دا داسلام د احکامو څخه نه بلکښی دا دهغو بدعاتو له جملی څخه دی چی په اسلام کښی نوی را پیدا شوی دی او نبی علیه السلام خپل امت ددغو ناجائزو کارونو د ارتکاب څخه ویرولی دی لکه چی په تیرو دوه مبارکو احادیثو کښی یی یادونه وشوه، او دغو دوه حدیثونو ته د معنی په لحاظ ورته نور ډیر احایث هم شته چی دغه مدعی ثابته وی لکه دا قول درسول کریم صلی الله علیه وسلم شو چی دجمعی د ورځی په خطبه کښی یی وفرمایل:

اما بعد: فإن خیر الحدیث کتاب الله وخیر الهدی هدی محمدصلی الله علیه وسلم وشر الامور محدثاتها وکل بدعة ضلالة- رواه الامام مسلم فی صحیحه[1]

---

(١) اما بعد: بیشکه د الله تعالی کتاب تر ټولو غوره کلام او بیان دی چی بهترینه طریقه دهمدی کتاب په ذریعه سره منل کیږی اودمحمد رسول الله->

په دی برخه کښې زښت زيات آياتونه او احاديث وارد شوی دی، او ددغه امت ډير زيات شمير علماؤ هم ددغه ډول محفلونو د انعقاد او جوړولو څخه انکار کړي دی او د ذکر شويو آياتونو او احاديثو او ځنو نورو شرعی دلائلو په اساس يی هغه ناروا ګڼلی دی او دهغی نه يی د منع کيدو او ځان ساتنی په باب يادونه کړی ده، البته بعضو متأخرينو ورته جواز ورکړی دی، خو هغه هم په دی شرط چی دغه غير مشروع شيان پکښې ونه کړای شی مثلاً درسول الله صلی الله عليه وسلم په ستاينه کښې غلو او تجاوز ونه کړای شی، د ښځو او نارينؤ تر مينځ اختلاط نه وی، د موسيقی او لهو ولعب نور وسائل پکښې استعمال نه شی، او همدارنګه ځنی نور داسی اعمال پکښې ترسره نه شی چی د اسلام سپيڅلی قانون ناروا ګڼلی وی او دوی يی په دی ګمان کوی چی دا بدعت حسنه دی او جواز لری ځکه شرعی قانون دادی چی کله په کوم شی کښې په دينی لحاظ سره نزاع واقع شی نو دالله تعالی کتاب او د محمدصلی الله عليه وسلم سنتو او ارشاداتو ته يی وړاندی کوو

-> صلی الله عليه وسلم سنت دخير او هدايت سرچشمه ده، او ترټولو ناوړه هغه کارونه دی چی په دين کښې نوی د ځانه اضافه او ددين جز وګرځول شی او هر نوی کار (بدعت) ګمراهی او ضلالت دی.

او دقرآن کريم او احاديثو په رڼا کښې يې فيصله او پريکړه لټوو چي دالله او د رسول الله صلی الله عليه وسلم په دی برخه کښې څه فرمان دی لکه چی الله پاك فرمائی:

يَآ اَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوْا اَطِيْعُوْا اللّٰهَ وَ اَطِيْعُوْا الرَّسُوْلَ وَ أُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِيْ شَيْءٍ فَرُدُّوْهُ إِلَى اللّٰهِ وَ الرَّسُوْلِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ الْيَوْمِ الآخِرِ ذٰلِكَ خَيْرٌ وَاَحْسَنَ تَأْوِيْلاً. (۱)

دا رنګه الله پاك په بل ځای کښې فرمايلی دی: وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيْهِ مِنْ شَيْءٍ فَحَكْمُهُ إِلَى اللّٰهِ (۲) ◦

مونږ دغه مسئله چی د مولود په مناسبت د محفلونو ځانګړی اهتمام دی د الله پاك کتاب ته وارندی کړه، الله جل جلاله په خپل کتاب کښی مونږ ته په فعل او ترك کښي د رسول الله صلی الله عليه وسلم په اطاعت او پيروی سره امر

(۱) نساء (۵۹): ای مؤمنانو! تاسی د الله حکم ومنی او دالله د رسول حکم ومنی او اطاعت وکړی د خاوندانو د حکم چی ستاسی څخه وي يعنی د مسلمانانو حاکمانو او مشرانو او که بيا مو په کوم شی کښی نزاع پيښه شوه نو الله طرفته يعنی دالله کتاب ته او رسول ته يعنی د رسول الله صلی الله عليه وسلم احاديثو ته يی راجع کړی که په الله او ورځ د آخرت باندی ايمان لری، او دا رجوع الله او رسول ته ډيره غوره ده او دا رجوع د عاقبت له جهته ډيره ښه ده.

(۲) شوری- ۱۰: او په هغه خبره کښی چی د کوم څيز په باب جګړه کوی تاسی پس د هغی حکم يعنی فيصله الله ته مفوضه ده.

کړی دی او ددی خبری آگاهی پکښی هم راکړی ده چي د اسلام سپیڅلی دین په تمامه معنی سره کامل (او مکمل دی)او ددی خبری د ثبوت کوم دلیل چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ددغه محفل اهتمام په خپله کړی دی وجود نلری، نو معلومه شوه چی دا په هغه دین کښی نشته کوم چی الله پاك مونږ لپاره بشپړه کړی دی او درسول کریم صلی الله علیه وسلم په اتباع سره یی راته پکښی حکم فرمایلی دی، او دا ځکه چي مونږ دغه مسئله د رسول الله صلی الله علیه وسلم سنتو ته هم راجع کړه او په هغی کښی مو ولیدل چی دا فعل نه رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپله کړی دی اونه یی بل چاته د هغی امر کړی دی او نه دده قدرمنو صحابو ددغه عمل په ترسره کولو کښی اقدام کړی دی، پس ددی ټولونه دا نتیجه په لاس راځی چی دا شرعی عمل نه دی بلکښی د هغو بدعاتو له جملی څخه دی چی نوی را پیدا شوی دی او دین ګنل کیږی.

ددغه تحقیق په رڼا کښی چی هرڅوك لږ غوندی بصیرت و لری، حق یی خوښ وی او دحق په پلټنه کښی دانصاف نه کار اخلی په دی پوهیږی چی دمولود په مناسبت ددغه ډول مجلسونو ترتیب ددین دامورو څخه نه دی بلکښی هغه ناروا

عمل دی چی الله پاك او دهغه رسول صلی الله علیه وسلم یی په ترك او ورنه په اجتناب کولو سره مونږ ته امر کړی دی، او داچی په مختلفو سیمو کښی ډیر خلك دمیلاد په مناسبت غوندی او مجلسونه جوړوی نوعقل مند انسان باید په دی ونه غولیږی ځکه حق داشخاصو په کثرت سره نه پیژندل کیږی بلکښی حق یواځی دشرعی دلائلو په اساس پیژندل کیږی اویس لکه چی الله پاك دیهودو او نصارا ږو متعلق فرمائي: (وَقَالُوا لَن يَدخُلَ الجَنَّةَ الا من كَانَ هُوداً اَو نَصَارى تِلكَ اَمَانِيُهُم قُل هَاتُوا بُرهَانَكُم اِن كُنتُم صَادِقِينَ) [۱].

او په بل ځای کښی الله پاك فرمایلی دی: (وَاِنْ تُطِعْ اكثَرَمَن فِى الأَرضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ اللهِ) [۲].

اوبیا زیاتره دمولود په مناسبت دغه مجالس برسیره پردی چی بدعت دی نور یو زیات شمیر منکرات او ناروا اعمال

۱- بقره : (۱۱۱) وائي اهل کتاب له سره نه ننوځی جنت ته مګر هغه څوك به ننوځی چی یهودی یا نصرانی وی، دا ددوی نفسانی غوښتنی دی دوی ته ووایه راوړی خپل دلیل پردی خبره که په دی وینا کښی رښتني یی.

۲- انعام : (۱۱٦) او که متابعت وکړی ته دزیاتو هغه کسانو چی پا ځمکه کښی دی نو وابه دی ړوی دوی ای محمده ! دالله دلاری څخه.

پکښې ترسره کیږي مثلاً د نارینه وو سره دښځو اختلاط، ساز او سرود (آوازونه او غزلې ویل) دموسیقی دآلاتو غږول، دنشه یی او مخدره شیانو استعمال او څښل او دځنو نورو ناوړه اوغیر مشروع کارونو انجامول شول، او کله کله پکښې ددینه هم لوی جرم واقع کیږي چې هغه شرك اکبر دی، دمثال په ډول درسول الله صلی الله علیه وسلم په ستاینه او تعریف کښې غلو او بې ځایه مبالغه کوي، د اولیاء الله په مدحه کښې دحدنه تجاوز کوي، آواز او فریاد ورته کوي مرسته ورنه غواړي او داعقیده ساتي چې اولیاء عالم الغیب دی، او دغه راز بعضی نور ناروا کارونه شو.

او حال داچې په سیی روایت کښې راغلي دي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: (ایاکم والغلوفی الدین فانما اهلك من کان قبلکم الغلو فی الدین).

په دین کښې دغلو او بې ځایه مبالغې څخه ځانونه وساتی ځکه ستاسې څخه مخکښې خلك په دین کښې دغلو او افراط په وجه هلاك شوي دي.

او په یو بل حدیث کښې چې امام بخاري(رح) روایت کړي دی نبي علیه السلام فرمایلي دي: (لا تطروني کما اطرت

النصاری ابن مریم انما انا عبد فقولوا عبدالله ورسوله) خرجه البخاری فی صحیحه من حدیث عمر رضی الله عنه.

(څما دتعریف او توصیف په وخت کښی دحد څخه تجاوز مه کوی لکه څنګه چی نصرانیانو دعیسی بن مریم په باره کښی اوکړه او هغه ته یی د الله تعالی دځوی نسبت وکړ ، زه صرف بنده یم نو په دی اساس څما په هکله او وایی: عبدالله ورسوله)

یعنی څمادتوصیف په برخه کښی دومره افراط مه کوی لکه څومره چی نصاریٰ ؤ دعیسی بن مریم په برخه کښی کړی ؤ بی شکه زه بنده یم ماته دالله بنده او دهغه رسول او وایئ.

او بیا دحیران تیر خبره خولا داده چی زیاتره خلك په دغه ډول کنفرانسونو کښی برخه اخستلو ته په زیات اهمیت قائل وی او دالله تعالی دحقوقو او فرائضو په اداء کولو کښی سست او مقصر وی حتی چی په جمع سره لمانځه ته هم حاضریدای نشی او په دی نه پوهیږی چی دڅومره ستری ګناه مرتکب وګرځیدل ولی دیته یی خیال قدری هم نه وی. بیشکه چی دا دایمان کمزوری او دالله تعالی دورکړی بصیرت کم والی دی، او په زړونو باندی د ډول ډول معصیتونو او ګناهونو

دزنگ تاثیر اواغیزه ده الله پاك دی مونږ او ټولو مسلمانانو ته دداغه مرض څخه شفاء نصیبه وکړځوی. (١)

او ځنی خلك په دی گمان هم دی چی دغه محفل ته نبی اکرم صلی الله علیه وسلم په خپله تشریف راوړی چی له همدی امله یی داستقبال لپاره ودریږی سلام اداء کوی او هرکلی اهلا وسهلا وایی چی دا ډیر لوی باطل او دبدترین جهل نتیجه ده ، ځکه رسول الله صلی الله علیه وسلم دقیامت دورځی نه مخکښی دخپل قبرڅخه نه راوځی او نه دچا سره ملاقات کوی او نه ددوی اجتماع گانوته حاضریږی بلکښی دقیامت دورځی پوری په خپل قبر کښی مقیم او تشریف لرونکی دی او روح مبارك یی دعزت په مقام کښی درب العزت په وړاندی په اعلی علیین کښی قرار لری لکه چی الله پاك دالمؤمنون په سورة کښی فرمایلی دی: (ثُمَّ اِنَّكُم بَعدَذٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ثُمَّ اِنَّكُم يَومَ القِيَامَةِ تُبعَثُونَ) ٢.

١- کله چی د رسول الله صلی الله علیه وسلم دمیلاد په مناسبت محفلونه او غونډی جوړول لکه چی تاسوته دشرعی دلائلو په رڼا کښی ثابته شوه کوم شرعی حیثیت نه لري نو دبل هرچا دزیږیدنی تلین چی په هرنوم سره لمانځل کیږی په طریق اولی سره غیر مشروع او ناروا عمل دی ولوکه دخلکو په نظر ډیرغت اشخاص پکښی هم گډون وکړی لکه په موجوده وخت کښی چی د پیرانو او ملنگانو په قبرونو او مزارونو باندی دعرس په نوم غونډی اومیلی جوړیږی او یو تعداد دپام وړ مذهبی او سیاسی اشخاص پکښی گډون کوی. مترجم

٢- د المؤمنون سورة(١٥-١٦) بیا بیشکه تاسی پس له دی خامخا مړه کیدونکی یي، بیشکه تاسی دقیامت په ورځ کښی بیا ژوندی را پاڅولي شي.

اوهمدارنګه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمائي: قال النبي صلی الله علیه وسلم انا اول من یشق عنه القبر یوم القیمة وانا اول شافع وانا اول مشفع [١].

دغه مبارك حدیث او پاسنی ذکر شوی مبارك آیت او هغه نور آیاتونه او احادیث چی دغو دواړوته په معنی کښی ورته والی لری ټول په دی باندی دلالت کوی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم اوهم نور مړی به د قیامت له ورځی نه مخکی دخپلو قبرونو څخه نشی راوتلی، او دا دټولو اسلامی علماءُ په مینځ کښی مجمع علیها او متفقه مسئله ده چی هیڅ نزاع او اختلاف پکښی ددوی ترمینځ نشته، نو مسلمانانوته پکاردی چی دغه مسائل په پام کښی ونیسی او دهغو بدعاتو او خرافاتو څخه اجتناب وکړی کوم چی جاهلانو ایجاد کړی دی او په شرعی دلیل باندی اتکاء نه لری.

وَالله المستعان وعلیه التکلان ولاحول ولاقوة الا به.

اما کوم چی په رسول الله صلی الله علیه وسلم باندی درود

١- دقیامت په ورځ به زه هغه څوك یم چی دټولونه به لومړی دقبر څخه پورته کیږم، او زه به لومړی شخص یم چی سفارش به کوم او زه به لومړی شخص یم چی شفاعت به می قبول شی. علیه من ربه افضل الصلوة والسلام.

او سلام ویل دی هغه بی له شکه دتقرب حاصلولو غوره طریقه او نیك عمل دی لکه چی الله پاك فرمایلی دی: انَّ اللّهَ وَمَلٰئِکتَهُ یُصَلُّونَ عَلى النَّبِیِّ یاأَیُّهَا الَّذِینَ امَنُوا صَلُّوا عَلَیهِ وَسَلِّمُوا تَسلِیمًا[١].

او درسول الله صلی الله علیه وسلم فرمان دی: من صلی علیَّ واحدة صلی الله علیه بها عشرا[٢] او دا په هروخت کښی جائز او مشروع عمل دی او بالخصوص دهر لمانځه نه ورروسته یی په ویلو باندی زیات تینگارشوی دی، او حتی چی دډیرو علماء په نزد باندی دهرلمانځه په روسته نی قعده کښی ددرود لوستل یو وجوبی امر دی، او په نورو ډیرو ځایونو کښی بیا درود ویل لکه چی یو زیات شمیر احادیث وریاندی دلالت کوی سنت موکده دی، مثلاً د آذان ویلو ورروسته، درسول الله صلی الله علیه وسلم دمبارك نوم اخستلو په وخت کښی، او دارنگه دجمعی په شپه او ورځ کښی شو.

١- بیشکه الله پاك او پریښتی پرنبی علیه السلام باندی درود وایی، ای مؤمنانو تاسی پرهغه باندی ډیر درود او سلام ولولئ.

٢- چاچی پرماباندی یوځل درود ووایه الله پاك په هغه باندی لس واری درود او رحمت لیږی.

دالله پاك څخه سوال کوو چی مونږ او ټولو مسلمانانو ته په دین باندی دپوهیدو او ثبات توفیق راکړی او دنبوی سننو مطابق راته عمل په برخه کړی او له هر راز بدعاتو او خرافاتو څخه مو په امان کښی وساتی اِنَّهُ جَوَّادٌ کَرِیمٌ وَصَلَّی اللّٰهُ وَسَلَّمَ عَلٰی نَبِیِّنَا مُحَمَّدٍ والِه وصَحبِه اَجمَعِین.

دوه یمه رساله

دمعراج دشپې درناوی او په دغه مناسبت دخاصو مراسمو ترسره کولو حکم.

الحمد لِلّه والصلوة و السلام علی رسول اللّه وعلی اله وصحبه. امّا بعد: په دی کښې شك نشته چې د معراج واقعه درسول الله صلی اللّه علیه وسلم په صداقت باندی روښانه او څرگند دلیل دی، او داللّه تعالی په وړاندی درسول اکرم صلی اللّه علیه وسلم دشان او منزلت په برخه کښې ښکاره ثبوت دی لکه چې همدغه واقعه داللّه تعالی په بې ساره قدرت او په گردو مخلوقاتو باندی د ده دعلو او اوچت والی په باب یوستر دلیل هم دی. اِللّه جل جلاله په دی هکله داسی فرمایلی دیٰ:

سُبحَانَ الَّذِیٓ اَسرٰی بِعَبدِهٖ لَیلًا مِنَ المَسجِدِ الحَرَامِ اِلَی المَسجِدِ الاَقصَی الَّذِی بَارَکنَا حَولَهٗ لِنُرِیَهٗ مِن اٰیٰتِنَا اِنَّهٗ هُوَالسَّمِیعُ البَصِیرُ(۱) .

---

(۱) بنی اسرائیل: (۱) پاك دی هغه ذات چې خپل بنده(محمد) یې بیولی ؤ په یوه شپه کښې یعنی په یوه برخه دشپه کښې د مسجد حرم څخه تر مسجد اقصی پوری، هغه چې موږ برکت اچولی دی گرد چاپیره دهغه او دغه بیول د محمدﷺ د دی لپاره ؤچې وښایو موږ ده ته ځنی دخپلو دلائلو څخه بیشکه چې دغه اللّه همدی ښه اوریدونکی او لیدونکی دی.

درسول الله صلی الله علیه وسلم څخه په تواتر سره ثابته شوی ده چی دی اسمانو نوته پورته بوتلل شو. دټولو اسمانونو دروازی ورته بیرته شوی ان تردی چی داووم اسمان څخه تیر شو، او خپل پالونکی یی

ورسره دهغه څه متعلق خبری وکړی دکوم شی چی ئی اراده درلوده، او الله تعالی وریاندی پینځه لمونځونه فرض کړل، او دغه لمونځونه ابتداءً الله پاك پنځوس فرض کړی ؤ، خود رسول الله صلی الله علیه وسلم دټینګار او بیا بیا مراجعی په سبب چی هر واربه ئی دالله تعالی نه د تخفیف سوال کاؤ پینځه لمونځونه پاتی شول چی په فرضیت کښی پنځه دی او په اجر
۱۰ وثواب کښی پنځوس دی ځکه دیوی نیکی پرځای الله پاك لس برابره بدله او ثواب ورکوی. فلله الحمد والشکر علی جمیع نعمه.

دغه شپه په کومه کښی چی داسراء او معراج واقعه پیښه شوی ده په صحیح احادیثو کښی ددغه شپی تعین نه دی راغلی او ټول هغه روایات چی ددغه شپی په تعین کښی وارد دی دحدیث دفن پوهانو په نزد باندی هغه درسول الله صلی الله علیه وسلم څخه ثابت نه دی او داچی الله پاك دغه شپه

دخلکو ځخه هیره کړی ده په دی کښی هم دالله پاك دیر لوی حکمت دی او فرصاکه دمعراج دشپی تعین هم ثابت شیٔ مسلمانانو له جائز نه دی چی دغه شپه دعبادت اوریاضت لپاره خاص وګرځوی او یا په دغه شپه کښی دخاصو مراسمو په ترځ کښی محفلونه جوړ کړی، ځکه نبی علیه السلام او دهغه اصحابو رضی الله عنهم په دغه شپه کښی نه کوم محفل او مجلس جورکړی ؤ او نه ئی هغه دکوم شی دپاره خاص کړی وه، نوکه په دغه شپه کښی محافل جوړول او په خاصو مراسمو سره ددغه شپی لمانځل شرعی حکم وائی نو خامخا به رسول الله صلی الله علیه وسلم خپل امت ته قولا او یافعلا دهغی بیان کړی وی او که درسول الله صلی الله علیه وسلم ځخه ددغه شپی داهتمام متعلق کوم شی واقع شوی وای نو هغه به معلوم او مشهور وی او صحابه کرامو به خامخا موږ ته دهغی نقل او روایت کړی وی ځکه هغوی په پوره امانت داری سره دخپل پیغمبر محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم ځخه ټول هغه ځه نقل کړی دی چی امت مسلمه ورته اړتیا لری، ددین په باره کښی له هغوی نه هیڅ کمی نه دی شوی بلکښی هغوی دهر نیك کارکولوته سبقت او وړاندی والی کړی دی نوکه په دغه

شپه کښې ددغه شپې دتعظيم په خاطر په خاصو مراسمو سره غونډه او جشن نيول مشروع طريقه وائي، نو صحابه کرامو به ترټولو خلکو ځخه مخکښې دغه عمل ته اقدام کړی وای، او رسول الله صلی الله عليه وسلم ناصح ترين دخلکو دی، او درسالت پيغام يې په بشپړه توګه سره رسولی دی او امانت يې ادا کړی دی. نو که چيرته ددغه شپې درناوی او مجلسونه جوړول پکښې دالله تعالی ددين داحکامو ځخه وای، نو رسول الله صلی الله عليه وسلم به ضرور د هغې بيان کاؤ او پټ به يې نه پرېښوده خو کله چې په دې برخه کښې دهيڅ کوم شي ثبوت دشارع له خوا نشته نو دا په داګه شوه چې ددغه شپې تعظيم او محفلونه جوړول په دغه شپه کښې د اسلام ځخه نه دی ځکه الله پاك ددغه امت لپاره خپل دين مکمل کړی او نعمت يې ورله پوره کړی دی او دهغه چاپه هکله يې کرکه ښودلې ده چې په دين کښې هغه څه معمول ګرځوی کوم چې الله پاك دهغې دکولو اذن نه وی کړی الله پاك دخپل مبين کتاب دمائدې په سورت کښې داسې فرمايلي دی: اَليَومَ اکمَلتُ لَکُم دينَکُم واَتمَمتُ عَلَيکُم نِعمَتِی وَرَضِيتُ لَکُمُ الاِسلاَمَ دِينًا. دغه راز دشورى په سورة کښې الله(ج) فرمايلي دی: (اَم لَهُم شُرکَاءُ

شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينِ مَالَم يَاذَن بِهِ اللهُ ولولاكَلِمَةُ الفَصلِ لَقُضِيَ بَينَهُم وَاِنَّ الظّٰلِمِينَ لَهُم عَذَابٌ اَلِيمٌ[۱].

او په ډيرو احاديثو کښې هم دبدعاتو نه دځان ساتنې په باب درسول الله صلى الله عليه وسلم ارشادات موجود دي او تصريح پکښې شوې ده چې بدعات ګمراهي او ضلالت دي او داله دې امله چې اسلامي ټولنه د بدعاتو عظيم خطرته پام لرونکې اووسي او دکولو څخه يې اجتناب وکړي ددغو احاديثو له جملې څخه يو هغه حديث دی چې په صحيحينو کښې دحضرت عائشې ام المؤمنين رضى الله عنها په روايت سره موجود دی چې رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

(من احدث فی امرنا هذا ماليس منه فهورد)(۱) او دامام مسلم په يو روايت کې داسې راغلي دي: (منْ عمل عملاً ليس عليه امرنا فهورد)[۲] «چاچې داسې يوعمل وکړچې څمونږ اذن

۱- شورى (۲۱) آيا دوی لره شريکان دي چې سازکړي دي هغوی د دوی لپاره له دين څخه هغه څه چې حکم نه دی کړی په هغې سره الله پاك اوکه چيرې نه وائي خبره دفيصلې نو خامخا به حکم کړی شوی ؤ په مينځ ددوی کښې، او بيشکه ظالمان به په دردناك عذاب کښې مبتلا وی.

۲- ترجمه يوځل مخکښې شوې ده.

او طریقه په کی نه وی هغه مردود دی»

دمسلم شریف په یو بل حدیث کښی دجابر رضی الله عنه روایت دی، دی وائي چی رسول الله صلی الله علیه وسلم به دجمعی دورځی په خطبه کښی فرمایل:

(اما بعد: فان خیر الحدیث کتاب الله وخیر الهدی هدی محمد صلی الله علیه وسلم وشرالامور محدثاتها وکل بدعةٍ ضلالة)[۱].

حضرت عرباض بن ساریة رضی الله عنه فرمائی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوه ورځ مونږ ته په دومره مؤثر اندازه سره وعظ او بیان وکړو چی په زړونوکی ورڅخه ویره پیدا شوه او سترګی ژړه غوني شوی اوخکی ترینه اوبهیدی مونږ وویل: ای دالله تعالی رسوله! معلومیږی چی ګواکی دا آخرنی او الوداعی وعظ دی نو وصیت وکړه مونږ ته، رسول الله صلی الله علیه وسلم ؤفرمایل:

اوصیکم بتقوی الله والسمع والطاعة وان تأمر علیکم عبد فانه من یعش منکم فسیری اختلافا کثیرا فعلیکم بسنتی وسنة الخلفاء الراشدین المهدیین من بعدی تمسکوابها وعضوا علیها

۱- ترجمه یوحل مخکسی شوی ده.

بالنواجذ واياكم ومحدثات الامور فان كل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة.

د رسول الله صلى الله عليه وسلم احاديث پدی برخه کښی ډیر وارد شوی دی او دغه ډول د رسول الله صلى الله عليه وسلم داصحابو او صالحینو سلفونه هم دبدعاتو څخه دځان ساتنی په باب ویره او ترهه ثابته ده او البته داپه دی لحاظ چی بدعت په دین او اسلامی شریعت کښې دداسی یو عمل زیات والی دی چی دالله پاك اذن او حکم پکښی نشته او دیهودانو او نصرانیانو سره چی داسلام دشمنان دی مشابهت او ورته والی دی څکه هغوی په دین کی هغه خود ساخته څیزونه راننه ایستلی ؤ چی الله پاك یی حکم نه ؤکړی اوبل داچی دبدعاتو دمینځ ته راتلوله امله په نقصان اونیم ګړتیا سره داسلام دمقدس دین متهم کیدل لازمیږی او هرچاته معلومه ده چی په دی کی څومره لوی فساد دی او دالله پاك ددغه مبارك قول سره مخالفت دی چی فرمائی: (اَلْيَومَ اكمَلتُ لَكُم دِينَكُم وَاَتمَمتُ عَلَيكُم نِعمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ الاِسلاَمَ دِينًا).

او همدارنکه درسول الله صلى الله عليه وسلم دهغو احادیثو صریح اوښکاره مخالفت دی کوم چی دبدعاتو څخه

دځان ساتنی، ویری او منافرت متعلق وارد شوی دی.

زه هیله لرم هغه دلائل کوم چی مونږ ذکر کړل، ددغه بدعت یعنی داسراء او معراج دشپی دجشن نیول او لمانځلو دردکولو په برخه کښی دحق مطالبه کونکی لپاره کافی او قناعت بخښونکی وی او پری پوه شی چی داعمل کوم شرعی حیثیت نه لری دځانه اضافه کړی شوی کار دی ځان لری ساتنه ورنه ضروری خبره ده، ځرنګه چی الله پاك په مسلمانانو باندی نصیحت کول او دشرعی امورو بیانول واجب ګرځولی دی او دعلم کتمان او پټول ئی حرام کړی دی، نو ما غوره وګڼله چی دخپلو مسلمانانو ورونو پام دغه بدعت ته راوګرځوم کوم چی په زیاترو سیمو کښی معمول او مروج دی ان تردی چی بعضو خلکو پری باندی دشرعی او دینی عمل ګومان کړی دی.

مونږ دالله پاك څخه سوال کوو چی مسلمانان اصلاح او درست کړی او دین باندی پوهیدل ئی نصیبه وګرځوی مونږ او دوی ته په حق باندی دتمسك او ثبات او دشریعت مخالف عمل په ترك او پریښودو باندی توفیق راکړی او الله پاك په دی باندی قادر او توانا دی.

وصلی الله علیه وسلم وبارك علی عبده ورسوله نبینا محمد واله وصحبه.

دريمه رساله

دشعبان (برات) دمياشتي دپينځلسمي شپې دخاص درناوى او دعبادت لپاره دهمدغه شپې دتخصيص او تعين په هکله شرعي حکم.

الحمدلله: لائق دحمد او ستاينې دى هغه ذات چې زمونږ لپاره ئې خپل دين کامل کړى دى او پرمونږ باندې ئې دخپلو نعمتونو پوره پيرزونه کړې ده، درود او سلام دې وى دالله پاك په نبى او رسول رحمة للعلمين محمّد صلى الله عليه وسلم باندې.

اما بعد: الله پاك په قرآن کريم کښې فرمايلى دى:

اَليَومَ اكمَلتُ لكُم دِينَكُم واَتمَمتُ عَليكُم نِعمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الاِسلاَمَ دِينًا[1] بيا سورة شورى کښې فرمائى:

(اَم لَهُم شُرَكَآءُ شَرَعُوا لَهُم مِّنَ الدِّينَ مَالم يَاذَن بِهِ اللّهُ)[2]

وفى الصحيحين عن عائشة رضى الله عنها عن النبى صلى

۱-۲- ددې تولو ترجمه په لومړۍ رساله کښې مکمله شوې ده.

الله علیه وسلم انه قال: (من احدث فی امر نا هذا مالیس منه فهورد)

یعنی چاچی دمحمد رسول الله صلی الله علیه وسلم په دین کښی نوی کار اضافه کړو هغه کار مردود او قابل دمنلو نه دی او دمسلم شریف په یو روایت کی داسی راغلی دی:

(من عمل عملا لیس علیه امرنا فهورد) یعنی چاچی داسی یوعمل وکړ چی څما دطریقی او عمل مطابق نه وی مردود دی.

وفی صحیح مسلم عن جابر رضی الله عنه ان النبی صلی الله علیه وسلم کان یقول فی خطبته یوم الجمعة، اما بعد: فان خیرَ الحدیث کتاب الله و خیرَ الهدی هدی محمّد صلی الله علیه وسلم وشرَ الامور محدثاتها وکل بد ضلالة.

په دغه برخه کی آیاتونه او احادیث زښت زیات دی چی ټول صراحة په دی باندی دلالت کوی چی الله پاك سبحانه وتعالی یقیناً ددغه امت لپاره خپل دین مکمل کړی او نعمت یی وراندی تمام کړی دی او رسول الله صلی الله علیه وسلم ددغه جهان څخه هغه وخت رحلت وکړ چی دین یی په بشپړ توگه سره ورساؤ او دخپل امت لپاره یی ټول هغه څه چی الله

پاك ددغه امت لپاره داقوالو او افعالو په ساحه کښې مشروع گرځولی ۋ بیان کړل، او داخبره یې واضحه کړې ده چې ټول هغه دول اعمال اوکارونه چې خلك یې دده درحلت نه وروسته ایجاد کړي او اسلام ته یې منسوب کړي هغه که اقوال وي او که اعمال وي ټول بدعت او مردود دي، ولوکه دغه عمل یې په ښه نیت باندي هم کړي وي.

درسول الله صلی الله علیه وسلم صحابۋو او ددوی نه وروسته نورو اسلامي علماۋ دغه حقیقت درك کړي وو نو ځکه یې دبدعاتو په هکله کرکه او خوف درلوده او ځانونه یې ورنه ساتل، ابن وضاح، طرطوشي ابوشامه او داسې نورو علماۋ چاچي دبدعاتو په رداو دسنتو په اتباع کښې کتابونه لیکلي دي ټولو په دغه برخه کښې بحث او څیړنه کړې ده.

دبرات یعني دمحفلونو په ترڅ کښې دشعبان دمیاشتې دپنځلسمې شپې درناوي او دغه ورځې (دشعبان ۱۵ نیټې) ته دروژې نیولو لپاره اختصاص ورکول دهغو بدعاتو له جملې څخه یو بدعت دی چې دځنو خلکو لخوا رامینځ ته شوي دي، او هیڅ داسې دلیل چې داعتماد وړوی دهغې په ثبوت باندي وجود نه لري اګر چي ځني احادیث ددغه شپې په فضیلت کښې وارد دي

خو هغه ضعيف دي ددي وړ نه دي چه اعتماد وربانديي وشي،
او کوم احاديث چې په دغه شپه کښې په نسبت سره نوروته
دلمونځ کولو دفضيلت په باب وارد دی هغه کرد موضوعی او
مختلق دی لکه چې ډيرو پوهانو ديته دخلکو پام اړولی دی
روسته به ان شاء الله ددوی دکلام يو قسمت ذکر شی. دشام او
بعضونورو سمو دځنو سلفو آثارهم ددغه شپی دفضيلت په هکله
شته خود جمهورو علماؤ په دی اتفاق دی چې په دغه شپه کښې
خاص قسم مجالس او محفلونه ترتيبول بدعت دی.

او هغه احاديث چې ددغه شپی په فضيلت کښې وارد دی
هغه ټول ضعيف دی او ځنی ئی موضوعی هم دی، ددغو علماؤ
له جملی څخه يو هم حافظ ابن رجب دی چې په خپل کتاب
(لطائف المعارف) او ځنو نورو کتابونو کښې يی دغه ټکی ته
په ګوته نيولو سره خلک متوجه کړی دی.

او په ضعيفو احاديث باندی صرف دهغو عباداتو په برخه کښې
کوم چې اصل ئی په صحيح دلائلو سره ثابت وی، عمل کولی
شی.

اما دشعبان په پنځلسمه په اصطلاح دبرات په شپه کښې
دخاصو مراسمو دترتيب او محفلونو جوړولو دثبوت په هکله

کوم صحیح دلیل وجود نه لری چی ضعیفه احادیث بیا دهغی په ځنګ کښی مؤثر واقع شی.

دغه ارزښتناکه قاعده شیخ الاسلام ابن تیمیه(رح) ذکر کړی ده، او زه په دغه مسئله کښی دځنو علماؤ اقوال رانقل کوم ترڅو ددلائلو دمخی ددغی مسئلی په باب معلومات حاصلی کړی.

ټول علماء په دی متفق دی چی دخلکو په مینځ کښی دمتنازع فیه مسائلو وړاندی کول دحکم معلومولو دپاره دالله تعالی کتاب او درسول الله صلی الله علیه وسلم احادیثو او سنتوته واجب دی ترڅو ولیدل شی چی دالله تعالی په کتاب قرآن عظیم الشان او درسول الله صلی الله علیه وسلم په احادیثو اویا په دغو دوارو کښی ددغه مسئلی په باب څه حکم دی: که په قرآن کریم او احادیثو کښی او یا په یو ددغو دواړو کښی یی حکم موجود ؤ، نو دادشریعت حکم دی عملی کول یی واجب دی او که چیرته ددی دواړونه مخالف ؤ نو بیا ترك او پریښودل یی واجب دی، او هغه عبادات چی په قرآنِ کریم او سنتو کی دهغی دمشروعیت په باب کوم دلیل موجود نه وی نو بیا خلکو ته ددغه عمل دکولو پلوری دعوت ورکول او خوبائی

بیانول خوبی لاڅه کی، ځکی چی په خپله دغه عمل بدعت دی کول ئی هیڅ جواز نه لری. لکه چه الله ج په سورة النساء کی فرمایلی دی:.

یاَیُّهَا الَّذینَ امَنُوا اَطِیعُوا الله وَاَطِیعُوا الرَّسُولَ وَاُولیِ الاَمرِمِنکُم فَاِن تَنَازَعتُم فِی شَیءٍ فَرُدُّوهُ اِلیَ اللهِ وَالرَّسُولِ ان کُنتُم تُؤمِنُونَ بِاللهِ وَالیَومِ الاخِرِ ذلِكَ خَیرٌ وَّ اَحسَنُ تَاوِیلاً ٥

همدارنکه الله پاك په سورت شوری کښی فرمائی:

(وَمَا اختَلَفتُم فِیهِ مِن شَیءٍ فَحُکمُهُ اِلیَ اللهِ)

او په سورت آلعمران کښی فرمائی:

قُل اِن کُنتُم تُحِبُّونَ اللهَ فَاتَّبِعُونِی یُحبِبکُمُ اللهُ وَیَغفِرلَکُم ذُنُوبَکُم[۱] ٥

بل ځای سورت نسآء کښی الله تعالی فرمائی:

فَلاَ وَرَبِّكَ لاَیُؤمِنُونَ حَتّی یُحَکِمُوكَ فِیمَا شَجَرَ بَینَهُم ثُمَّ لاَ یَجِدُوا فِی اَنفُسِهِم حَرَجاً مِمَّا قَضَیتَ وَیُسَلِّمُوا تَسلیماً ٥

په دی برخه کښی آیاتونه زښت زیات دی او ټول صراحة

۱- روایه دوی ته که چیری ېی تاسی چی محبت کوی له الله تعالی سره نو ځما متابعت وکړئ الله تعالی به تاسو سره محبت وکړی او ګناهونه به مو درمعاف کړی او الله مغفرت کونکی او ډیر رحم والا دی.

په دی دلالت کوی چی داختلافی مسائلو حکم دکتاب الله (قرآن کریم) او درسول الله صلی الله علیه وسلم داحادیثو له مخی معلومول واجب دی او بیا پردغه حکم باندی رضا او خوښی څرګندول هم واجب دی او هم دغه دایمان تقاضا ده چی دبندګانو دپاره په کښی هروخت فائده اوګټه ده او داخرت لپاره دکامیابی او سعات سبب دی.

حافظ ابن رجب په خپل کتاب (لطائف المعارف) کښی ددغه مسئلی په هکله دخپل هغه کلام په تعقیب چی مخکښی ذکر شوی دی وائی:

دشام والا څنو تابعینو لکه خالد بن معدان، محکول، لقمان بن عامر، او څونورو به دشعبا ن دمنځنی (پنځلسمی) شپی خاص تعظیم او درناوی کاؤ، او په دغه شپه کښی به ئی په عبادت کښی ډیره زیاته سعی او کوښښ کولو، او بیا نورو خلکو ددغه شپی دفضیلت او تظعیم په هکله دهغوی پیروی وکړه او داسی ویل شوی دی چی دوی ته په دی برخه کښی اسرائیلی روایات رسیدلی ؤ، اما کله چی په نورو ملکونو کښی ددوی دغه عمل شهرت ؤموندہ نو دخلکو ترمنځ په کښی اختلاف پیدا شو، چا ددوی عمل دحجت په توګه ومنلو او

ددغه شپې په تعظیم کښې یې دهغوی سره موافقت وکړو لکه دبصرې او نورو سیمو ځنې عابدین شول، ولې دحجاز زیاتره علماؤ چې له دې جملې نه عطاء او ابن ابی ملیکه هم دی دهغې نه انکار وکړ،او دمدینې منورې فقهاؤ قول چې هغه دځنو مالکینو اوبعضو نورو علماؤ قول هم دی عبدالرحمن بن زید بن اسلم ئې داسې نقل کوی چې هغوی ویلې دی: داټول بدعت دی اساس نلرې. او دشام دعلماؤ په منځ کښې ددغه شپې دعبادت متعلق اختلاف دی او دوه قوله نقل شوی دی:

۱- یو قول دا دی چې په دغه شپه کښې په اجتماعی توګه سره عبادت کول په جماعت کښې مستحب عمل دی لکه خالد بن معدان، لقمان بن عامر او بعضی نورو به په دغه شپه کښې ښه کالې واغوستل، خوش بوی به یې استعمال کړه، سترګې به ئې به رنجو تورې کړې او شپه به ئې په جماعت کښې په قیام (عبادت کولو) تیره کړه اسحق بن راهویه په دغه عمل کښې ددوی سره توافق درلوده او په جماعتونو کښې یې په اجتماعی توګه سره عبادت کولو دشعبان په پنځلسمه شپه (برات) کښې بدعت نه بلل. حرب الکرمانی په خپلو مسائلو کښې دده قول رانقل کړی دی.

۲- يو تعداد نور علماء وائى چى: په دغه شپه كښې دماخستن لمانځه نه بعد په خاصه توګه جماعتونوته دلمانځه ادا كولو، قيصبوويلو اودوعا غوښتلو لپاره دخلكو راټوليدل مكروه دى، اما كه په انفرادى ډول سره بدون دكوم خاص ملحوظ نه لكه دنورو شپو په شان نفلى لمونځ كوى كراهيت نه لرى، دا دامام اوزاعى(رح) قول دى څوك چى دشام امام، فقيه او پوه عالم ؤو، او ان شاء الله تعالى دا دټولو نه صحيح او حقيقت ته نږدى قول دى. ده دخپل كلام په آخر كښې ويلى دى:

دبرات يعنى دشعبان دپنځلسمى شپى دفضيلت په برخه كښې دامام احمد كوم قول نشته دى او داخترونو دشپو په باب چى كوم دوه روايات دهغه نه نقل دى دهغى نه هم په يو روايت كښې داخترونو په شپو كښې په اجتماعى ډول سره عبادت كول مستحب نه دى كنل شوى ځكه چى درسول الله صلى الله عليه وسلم او دهغه اصحابو څخه په دى هكله كوم شى نقل شوى نه دى، او په بل روايت كى ئى ورته مستحب ويلى دى هغه هم لدى امله چى عبدالرحمن بن يزيد ابن الاسود چى تابعى ؤ دغه فعل ئى كړى ؤ، همدارنګه دشعبان په پنځلسمه شپه كښې دخاص قسم عبادت په باره كښې درسول الله صلى الله عليه وسلم او

صحابه کرامونه کوم شی ثابت دی صرف دومره قدری ثابته ده چی دتابعینو یوی دلی کوم چی دشام دفقهاؤ د جملی څخه ؤو داعمل یی کاؤ دحافظ ابن رجب دکلام مقصد پائی ته ورسیده.

دا دده لخوا په دی حقیقت باندی تصریح کول دی چی درسول الله صلی الله علیه وسلم څخه او همدارنګه دصحابه رضی الله عنهم نه دشعبان دمنځنی شپی دفضیلت په باب کوم ثبوت نشته.

هغه رأی چی امام اوزاعی(رح) اختیار کړی ده او په انفرادی شکل سره یی دافرادو عبادت کولو ته په دغه شپه کښی مستحب ویلی دی او بیا حافظ ابن رجب هم دغه قول غوره کړی دی، داغریب او ضعیف قول دی، ځکه دکوم شی مشروعیت چی په صحیح دلائلو ثابت نه وی نو مسلمان دپاره ددغسی عمل دکولو جواز نشته، ان که هغه یواځی کوی او که دنورو سره ئی په جمعه کوی پټ ئی کوی او که ښکاره ئی کوی، ځکه درسول الله صلی الله علیه وسلم داقول چی فرمائی: (من عمل عملا لیس علیه امرنا فهورد) عام دی، همدارنګه دلائل چی په رد دبدعاتو کښی وارد دی او خلك دبدعاتو

دکولو څخه منع کوی عمومیت لری.

امام ابوبکر طراطوشی رحمه الله په خپل کتاب (الحوادث والبداع) کښی ویلی دی: ابن وضاح دزید بن اسلم څخه روایت کوی چی ده وویل: (مونږ دخپلو فقهاؤ او مشائخو نه هیڅ څوك داسی ندی لیدلی چی د شعبان دپنځلسمی شپی خاص قسم اهتمام ته ئی توجه کړی وی او فضیلت ئی ورله بیان کړی وی او نه ئی دمکحول حدیث ته کوم التفات کاؤ او نه ئی دغه شپه په نورو شپو باندی غوره او بهتره ګڼله.

ابن ابی ملیکه ته چا وویل: زیادالنمیری وای چی دشعبان دپنځلسمی شپی دعبادت اجر او ثواب دلیلة القدر داجر او ثواب سره برابر دی (فقال لو سمعته وبیدی عصا لضربته، ویئی ویل: که څما په لاس کښی امسا وای او داخبره می ترینه اوریدلی وائی نو خامخا به می پری وهلی وی، «زیاد» یو قیصه خوان شخص ؤ چی قیصی به ئی بیانولی.

علامه شوکانی رحمه الله په (الفوائد المجموعه) کښی داسی ویلی دی: یا علیٌ من صَلی مائة رکعةٍ لیلة النصفِ من شعبان یقرأ فی کل رکعةٍ بفاتحةِ الکتاب وقل هو الله احد عشر مرات الاّ قضی الله له کل حاجة... الخ «ای علی چاچی دشعبان

په پنځلسمه شپه کښې یوسل رکعاتونه لمونځ وکړو او په هر رکعت کښې یوولس ځلې فاتحه (الحمد) او قل هو الله احد (سورت اخلاص) ولولي، ټول حاجتونه به ئې الله پاك پوره کړي» دغه روایت بې له شکه موضوعي دی او رجال یعني راویان یې ټول مجهول دي. داحدیث دویمه او دریمه طریقه هم روایت شوی دی خوټول موضوعي دي او روات ئې مجهول دي او په مختصر کښې ویلي دي: (حدیث) (صلوة نصف شعبان باطل) یعني دغه دشعبان د پنځلسمې (منځنی شپې) دفضیلت حدیث باطل دی، او په ابن حبان کښې دحضرت علي رضي الله عنه حدیث (اذا کان لیلة النصف من شعبان فقوموا لیلها وصوموا نهارها) یعني کله چې دشعبان پنځلسمه شپه وي نو په شپه کښې یې عبادت وکړي او په ورځ کښې یې روژه ونیسي، ضعیف دی او ددیلمي او ځنو نورو په نزد باندې موضوعي دی او په درې واړه طریقو کښې یې ټول راویان مجهول او ضعیف دي. همدغه راز دې وای ده دولس رکعاتونو والا روایت چې دیرش کرتې سورت اخلاص لوستل پکښې راغلي دي، او همدارنګه دڅوارلس رکعاتونو والا روایت دواړه موضوعي دي.

دفقهاؤ يوجماعت لکه صاحب داحياء دځنو نورو په شمول
او همدارنګه بعضی مفسرين په دغه حديث باندی تيروتی دی
او دشعبان دپنځلسمی شپی دلمانځه متعلق يی په مختلفو طريقو
سره روايتونه نقل کړی دی، حال داچی ټول باطل او موضوعی
دی،او دا دحضرت عائشی ام المؤمنين رضی الله تعالی عنها
دهغه حديث سره کوم چی ترمذی روايت کړی دی او پکښی
درسول کريم صلی الله عليه وسلم بقيع ته تلل او په نيمه شپه
کښی ددنيا اسمان ته درب العزت نزول چی دبنی کلب دميږو د
وړيوو څخه زياتو خلکوته بخښنه او مغفرت کول ذکر دی
منافات نه لری ځکه چی دخبرو او بحث موضوع دشعبان
دپنځلسمی شپی ددغه خاص قسم صلوت اوعبادت په برخه
کښی ده، سره له دی چی دعائشی ام المؤمنين رضی الله تعالی
عنها په دغه حديث کښی ضعف او انقطاع هم ده، او حديث
دعلی رضی الله عنه چی ددغه شپی دقيام (عبادت) په باب
مخکښی ذکر شو او دتير شوی تحقيق له مخی پکښی ضعف هم
دی ددغه ډول لمانځه دبطلان سره منافات نه لری- انتهی
المقصود-

حافظ عراقی ويلی دی: هغه حديث چی دشعبان دمنځنی

شپې ددغه لمانځه متعلق روايت شوی دی موضوعی او په رسول الله صلی الله عليه وسلم باندی دروغ ويل دی.

امام نووی په کتاب (المجموع) کښې ويلی دی: (الصلوة المعروفة بصلوة الرغائب وهی اثنتاعشرة رکعة بين المغرب والعشاء... الخ يعنی درجب دمياشتی دلومړی جمعی داولی شپې دماښام اوماخستن ترمنځ لمونځ چې دولس رکعتونه دی او په صلوة الرغائب سره شهرت لری، او دشعبان دمنځنی (پنځلسمی) شپې لمونځ چې تقريبا يوسل رکعتاته دی، دا دواړه لمونځونه بدعت او ناروا دی، اګر چه په قوت القلوب او احياء علوم الدين کتابونو کښې يی يادونه شوی ده، خو پکار دادی چې نه په دی څوك وغوليږی او نه په هغه حديث څوك تيروخوری چې په دغه دواړه کتابونو کښې ذکر شوی دی ځکه چې دا ټول باطل او بی اساسه دی.

او بعضی ائمه چې ددغه مسئلی دحکم متعلق ورباندی اشتباه راغلی ده او ددغه شپو ورځو په باب يی داستحباب حکم کړی دی او رسالی يی ليکلی دی. دا ددوی غلطی ده څوك دی ورباند نتيرنه وځی.

امام ابوعبدالرحمن بن اسماعيل المقدسی په دی برخه کښې

پوارزښت ناك كتاب ليلكي دى او ددى دواړو دبطلان په هكله
يى پكښې مطالب په ډير اوچت انداز سره ځائى په ځاى كړى
دى، دغه راز دنورو علماؤ اقوال زښت زيات موجود دى خو
مونږ په دى خاطر چى خبره ډيره اوږده نه شى رانقل مونكړل،
او ښائى هغه څه چى مونږ يى مخكښې يادونه وكړه دحقيقت
معلومولو لپاره كافى او قناعت بخښونكى وى.

د ذكر شوو آياتونو نبوى احاديثو او دعلماؤ او پوهانو
دتحقيق او كلام څخه دحق پلټونكو لپاره دا په ډاګه شوه چى
دشعبان دمياشتى په منځنى شپه كښې دلمانځه او نورو اعمالو
داجراء كولو لپاره مجلسونه ترتيبول، او ورځى له يى دروژى
نيولو لپاره تخصيص وركول دزياتره علماؤ په نزد باندى بدعت
او ناروا دى او په سپيڅلى شريعت كښې د هغى كوم ثبوت او
اصل نشته بلكښې داهغه قسم عمل دى چى دصحابه ؤ رضى
الله عنهم دزمانى څخه وروسته په اسلام كښې اضافه سوى دى
او د الله تعالى دغه قول چى فرمايى: (اَليَومَ اَكمَلتُ لَكُم
دِينَكُم) او په دغه معنى سره نور آياتونه. او همدارنكه داقول
دنبى اكرم صلى الله عليه وسلم چى فرمائى: (من احدث فى
امرنا هذا ماليس منه فهورد) او دغه ډول نور احاديث په دى

مسئله کښې او نورو مسائلو کښې دحق پیروانو لپاره کفایت کوی.

په صحیح مسلم کښې دابوهریره رضی الله عنه څخه روایت دی چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ؤفرمایل:

(لاتخصوا لیلة الجمعة بقیام من بین اللیالی ولاتخصوا یومها بالصیام من بین الایام الا ان یکون فی صوم یصومه احدکم) [١].

نو که چیرته په شپو کښې کومه شپه دعبادت دپاره خاص کول جائز وائی نو دټولو څخه دجومی دشپې تخصیص بهتر اوغوره ؤ ځکه د رسول الله صلی الله علیه وسلم دسیئي احادیثو نه دجومی دورځی فضیلت ثابت دی خو کله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم دجومی دورځی تخصیص منع کری دی نو د نورو ورځو تخصیص په طریق اولی سره ناجائز او ناروا دی. بناءً دعبادت لپاره دهیڅ شی تعین او ټاکل جواز نلری مګرداچی کوم سیي دلیل په تخصیص دوخت او زمانی باندی

١- په شپو کښې دجومی شپه دقیام او عبادت لپاره مه ټاکی او په ورځو کښې دجومی ورځ دروژی نیولو دپاره مه تخصیصه وی مګر داچی یوکس مو دجومی نه مخکی ورځ روژه نیولی وی نو بیا ورسره دجومی دورځی روژه نیول باك نلری.

وجود ولري. دليلة القدر او رمضان په مبارکو شپو کښې چې
قيام يعنې عبادت کول مشروع امر ؤ نو رسول الله صلی الله
عليه وسلم دهغې خبرورکړ او خپل امت ته ئې په دغو شپو
کښې دعبادت دفضيلت پر باب بيان وکړ او په خپله ئې هم دغه
فعل انجام کړ دبخاری او مسلم حديث چې رسول الله صلی الله
عليه وسلم پکښې فرمايلي دي: (من قام رمضان ايمانا واحتسابا
غفرالله له ماتقدم من ذنبه) [1] په دې باندې دلالت کوي.

نوکه چيرته دشعبان دمياشتې دپنځلسمې شپې يا درجب
دلومړۍ جومې او له شپه اويا داسراء او معراج د شپې
تخصيص د خاصو مراسمو، محفلونو يا دکوم عبادت لپاره جائز
او مشروع امر وی نو خامخا به رسول الله صلی الله عليه وسلم
خپل امت ته په دغه برخه کښې هدايت ورکړی وای. او يا به ئې
په خپله کړی وی، او که رسول الله صلی الله علين وسلم داکار
په خپله کړی وی نو صحابه کرامو رضی الله عنهم به خامخا

١- چاچې درمضان په شپو کښې محضې دايمان او ثواب په خاطر قيام (عبادت) وکړ ، نو الله پاك به ورته ټول گناهونه معاف کړی او چاچې دليلة القدر په شپه کښې خالص دايمان او ثواب په نيت عبادت وکړ الله پاك به ورته دتولو مخکنی کناهونو بخښنه وکړي.

امت مسلمه ته دهغی نقل او بیان کاؤ او پټ به یی نه پریښوده ځکه صحابه کرام د انبیاء علیهم السلام نه بعد بهترین او ناصح ترین د خلکو دی الله پاك دی درسول الله صلی الله علیه وسلم د اصحابه نه راضی شی او الله پاك دی دوی راضي او خوشحاله کړی.

د علماؤ دکلام څخه چی مخکښی تیرشو دامعلومه شوه چی رسول الله صلی الله علیه وسلم او دهغه اصحابو رضی الله عنهم څخهدرجب داولی جومی دلومړی شپی او د شعبان د منځنی شپی د فضیلت په باب کوم دلیل نشته نو دا ثابته شوه چی ددغو شپو ددرناوی په خاطر خاص قسم محافل او مجلسونه جوړه ول بدعت او ناروا دی، په همدغه ترتیب درجب اوه ویشتمه شپه چی ځینی خلك ئی داسراء او معراج شپه بولی دعبادت دپاره خاص کول جواز نه لری لکه څنګه چی دتیر شوو دلائلو دمخی ددغه شپی داهتمام په مناسبت محفلونه جوړول جواز نلری، او دعلماؤ سَبِی قول دادی چی دغه شپه پته ده چاته معلومه نه ده، او چاچی ویلی دی چی درجب اوه ویشتمه شپه د «معراج» شپه ده دایو باطل قول دی او په سَبِی احادیثو کښی ددی کوم اساس نشته.

مونږ. دالله پاك ځخه سوال كوو چې مونږ او ټولو مسلمانانوته په مسنونه طريقو باندی دثبات او عمل كولو توفيق راكړي او دهغو طريقو ځخه مو وساتی چې درسول الله صلی الله عليه وسلم دطريقو پرخلاف دی.

وصلی الله تعالی علی عبده ورسوله نبينامحمد وعلی اله وصحبه اجمعين.

التحذيـــر من البـدع

تاليف سماحة الشيخ
عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

(بلغة البشتو)

Download From; Aghalibrary.com

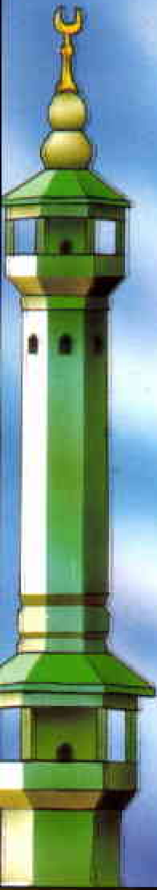

التحذير من البدع

تاليف سماحة الشيخ

عبدالعزيز بن عبدالله بن باز

(بلغة البشتو)

Download From; Aghalibrary.com

بشتو

٢٩